

לפני 25 שנה

"העולם הזה" 760
תאריך: 22.5.52

הנאצית האיראנית. דיוקנה של "רות" — יצירת-כפיו של צייר-המערכת, קריאל גרוניש (רוש), שנעלמה כשמועות האחרונות מעל דפי השבועון, שבה אליהם השבוע לפני 25 שנים, עם התחלת פירסום הרפתקאותיה של רותי בעולם הווא, בסדרה שריתקה את הקוראים למשך תקופה ארוכה, והפכה מקרה פאטוריו של איתם ימים. בשער הגיליון: יהודית הרני, סמלת צה"ל בת 22, כיכבת סרט-עלילה קצר בשם, "ארבע המישימות-חמש" שהורטט במסגרת המאבק למניעת תאונות-דרכים.

גליון "העולם הזה" שיצא לאור לפני 25 שנים כדו"ק, הק"ד, כמיסגרת מדיניות השבועון להעמקת תחושת השייכות הישראלית לאסיה, את הכתבה המרכזית, להמשכה של הסדרה "ארץ על פני אסיה" בכתבה "נומי מל דם במאלאיה" פורט צוות-תחקיראי "העולם הזה" את מיכלול המרכיבים של המאבק לשיחזור דרום-מזרח אסיה מעל האימפריאליזם. בגליון "העולם הזה" לפני 25 שנים, הוקדשה כתבה מעולמת לנושא הזהירות כדרכים, במטרה לתרום להקטנת מיספרן של התאונות שנגרל באותה שנה. במדור "מכל העולם" דווח על מערכות הפחיתות המקומות על מועמדות המפלגה הרפובליקנית למשרת נשיא ארצות-הברית, בין הגנרל רוויט אינטי האיר לבין הסנאטור טאפט*. כן דווח במדור זה על המאבק על השילטון בצרפת, בין מצדדי הנועת המהתרת האנטי-נאצית, מאקי לבין שרדיו ממשלו של המרשל סטן בווישי. במדור "במרחב" הובא דיוקנו של דאיד מנשי וארה, מנהיג התנועה

מדינה שאינה פושטת-יד מאחד שהיא פושטת את הרגל

* חופש-הדיבור הישראלי נוסח דוב יוסף *

נישואיה של שולמית אלוני * מי מתגעגע לנמרוד אשל

מוקרטית החדשה יקום, ברבות הימים, חוקי-עיתונות חדש שיהיה כולו לובן ו-טוהר.

ולמדן קלל למרכך — בהתאם לחד-גדיא הפסחי.

ברם, לשפורסמה השבוע הצעת-החוק, נוכחו העיתונאים לדעת ששימחם היתה מוקדמת במקצת. ההצעה באה, אומנם, לשים קץ לחוק הבריטי, אולם היא הביאה תחתיו חוק דורסני פיאליף.

עיתונות

הסכנה האמיתית. עוקץ החוק: כל עיתון, אשר יחוייב בדין במשפט של עלילה או הוצאת דיבה, ייסגר אוטומאטית — גם מבלי צו של שופט — לשלושה חודשים. סגירה זו לא תהיה תלויה בר-צונו של איש. החוק חל על כל המיקרים, בכל הנסיבות.

חיית-הטרף החוקית

עיתוני ישראל דמו השבוע לגיבור סיי פוריהילדים, הבורח מלוע-תנין ישר לי חוך לוועה-ארי, ונמלט ונופל לתוך מאורתי נחשים.

איש אינו בא להגן על שימוש-לרעה בדפי העיתונות להשמצת-שואא של אנשים או מוסדות הפיס-משפט. אולם עיתון הר-מפרסם אלפי עובדות אינו יכול להימנע, באחוז מסויים של מיקרים — מטעויות. יתר על כן, מספיקה השמטת אות אחת (למשל, בכותרת: "ד"ר יוסף דורש מור-נות") כדי שהעיתון יתחייב בעלילה. בי-מיקרים אלה נוהג בית-המשפט לתת קנס סימלי של כמה פרוטות. אולם, אם יתקבל החוק החדש, התווסף על הקנס הסימלי, סגירה אוטומאטית, סגירה כוו פירושה, כמעט בכל מיקרה, פשיטת-רגל של העי-תון, פיזור המערכת שהיא גוף חי ומלוכד, הסכנה האמיתית חבויה במקום אחר.

שימחה מוקדמת. כשהסתלקו הי-אנגלים מן הארץ, השאירו מאחוריהם חוקי-עיתונות שהיה מסגר בהרבה בחינות, ונר-עד בעיקרו למנוע בעד עיתוני ה-ג'וי-טיבס* לפתוח את פיהם יתר על המידה בלי רשות מטעם הממונה הבריטי. הוא קבע, בין השאר, שאפשר לסגור עיתון כעונש על פירסום דיבריה-הסתה (נגד הי-אנגלים).

אם יתקבל החוק, לא ירצה עוד עיתון להסתכן במשפט של עלילה. אפילו כשהוא משוכנע בצדקתו. ייפתח, איפוא, פתח לשורה אינסופית של מעשי-סחיטה מצד אנשים שמישפט זה או אחר בעיתון לא יצא חן בעיניהם. העיתון יעבוד במתח של פחד מתמיד, ולא יוכל עוד להעז להוקיע תופעות של שחיתות, גניבות ציי

כשקמה מדינת ישראל נשמו העיתונאים לרווחה, והשליכו לסלי-מערכת את התכי-סיסים השונים שבא, עד כה, כדי להערים על הצנזורה. היה ברור כי במדינה הדי-כינוי לילידים שרווח ברחבי האים-פריה הבריטית.

החוקיע תופעות של שחיתות, גניבות ציי

העם

עם מי יהיה הצדק?

המונים הצטופפו ליד השער, לראות את האיש המזומנם בכניסתם. בפנים שררה אוריה רצינית, כיאה לטכסי-הפתי-חה של היכל תרבות. האורחים, לבושים הדר בהליפות מבריקות, עמדו יחד עם נשותיהם הלבושות שמלות-ערב והענור-דות תכשיטים, ושווחו בקול נמוך. ההור-דמנות החגיגית היתה: אולס-קולנוע חדש נפתח בתל-אביב.

מנהל המחלקה ללימודים תורניים בסוכי-נות היהודית, הרב זאב גולד הטיף, כאיש המיזרח, מוסר לאפיקורסים. שאל הרב האמריקאי באפטי-הסברה: "כלום ידוע לכם שכל דולר אמריקאי נושא את הכתובת באלוהים מבטח-נו? מה היו אומרים תושבי ישראל אילו היתה סיסמה זו מופיעה על שטרות-הכסף הישראליים? הגיב אפיקורס מן הקהל: "שי-אלוהים הוא במסעדה היחידי למטבע הישראלי!"

כשקמה מדינת ישראל נשמו העיתונאים לרווחה, והשליכו לסלי-מערכת את התכי-סיסים השונים שבא, עד כה, כדי להערים על הצנזורה. היה ברור כי במדינה הדי-כינוי לילידים שרווח ברחבי האים-פריה הבריטית.

אילו היה זר מודמן למקום, קשה היה לו להאמין שקהל נוצץ זה הינו הקהל של מדינה אשר — לטענת אחד משריה — אינה פושטת את הרגל מפני שהיא יודעת לפשוט את הירד. מדינה שהזעתה סירבו להעניק לה אשראי לקניית דלק, מפני שאיש לא האמין עוד ביכולתה להחזיר את ההלוואה. אולם טכס קולנועי זה לא היה כלל יוצא-דופן. אותה שעה הצטופפו המונים ליד שאר 110 בתי-הקולנוע של המדינה.

גלויה ששגאה את בול חוף השנהב האפי-ריקאי עוררה את תשומת לב פקדי הדואר בחיפה. השולח — רב חובל ("אייק") אהרונוביץ, עכת מפקד צפוני, המביא מטען עצים מן הקונגו הבלגית. כשגשאל לנימורד (המדד על היים) אשה שאנייתו, ריכרד בורכרד, השייכת לחברת עתיד, חזרה השבוע לארץ, אם הוא מתגעגע חזרה לחברת שוהם (שסירבה להחזירו לעי-בודה) ענה בשלילה. אך ניהם את שואליו: "שמעתי שגם חברת שוהם אינה מתגעגעת כל כך אלי."

כשקמה מדינת ישראל נשמו העיתונאים לרווחה, והשליכו לסלי-מערכת את התכי-סיסים השונים שבא, עד כה, כדי להערים על הצנזורה. היה ברור כי במדינה הדי-כינוי לילידים שרווח ברחבי האים-פריה הבריטית.

מונגון

חד-גדיא

בעל בית-ההושת ארגמן, אברהם קליר, שהתנדב לתפקיד מנהל מחלקת הטכסטיל והעורות במישרד-המיסטר-והתעשייה, עזב את תפקידו. הסביד קליר: לא יכולתי למי-לא את תפקידי כפי שאני מבין אותה, ועובתי. הסבירו היצרנים: מחאה נגד המ-דיניות הכלכלית החדשה, ואילו יודעי-סוד קבעו: סגנו של קליר, י. מרכך, מהמשרד המרכזי, לא רצה לצית להור-ראות הבוס, ונקט תמיד אמצעים הפוכים.

בהשפעת הפונד המדחיי ואגודת ישראל זכה ראש עיריית חיפה המפא"י, אבא ח'ושי, לסעודה כשרה למתדרין בקבלת הפנים המהודרת שנערכה לו מטעם עיריית-גיוריק במלון הפאר ואדורף אסטוריה. אחר שלמיפלגות הדתיות נודע על קבלת הפנים פנו למקבל הפנים הרישמי מטעם העירייה שנענה להסברתם, ציווה להכין את הארוחה במטעדה כשרה, להביאה משם למלון שמטבחו טרף.

כשקמה מדינת ישראל נשמו העיתונאים לרווחה, והשליכו לסלי-מערכת את התכי-סיסים השונים שבא, עד כה, כדי להערים על הצנזורה. היה ברור כי במדינה הדי-כינוי לילידים שרווח ברחבי האים-פריה הבריטית.

אולם יחד עם קליר עזב את מישרד-המיסטר-והתעשייה גם מרכך. לא הוגשמה שאיפתו לתפוס את מקומו של אברהם קליר, מאחר שדוב יוסף מינה לתפקיד זה את ישראל למדן, מנהל מחלקת-הקניות במישרד-הביטחון. מרכך קילקל לקליר,

בהשפעת הפונד המדחיי ואגודת ישראל זכה ראש עיריית חיפה המפא"י, אבא ח'ושי, לסעודה כשרה למתדרין בקבלת הפנים המהודרת שנערכה לו מטעם עיריית-גיוריק במלון הפאר ואדורף אסטוריה. אחר שלמיפלגות הדתיות נודע על קבלת הפנים פנו למקבל הפנים הרישמי מטעם העירייה שנענה להסברתם, ציווה להכין את הארוחה במטעדה כשרה, להביאה משם למלון שמטבחו טרף.

כשקמה מדינת ישראל נשמו העיתונאים לרווחה, והשליכו לסלי-מערכת את התכי-סיסים השונים שבא, עד כה, כדי להערים על הצנזורה. היה ברור כי במדינה הדי-כינוי לילידים שרווח ברחבי האים-פריה הבריטית.

המועמד הרפובליקני לבחירות לנשי-אות ב-1948, מול הנשיא טרומן. * ראשי-יבות: מדיניות כלכלית חדשה.